

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa

(98/C 108/03)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(97) 628 lopull. — 97/0359 (COD)

(Komission esittämä 21 päivänä tammikuuta 1998)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 57 artiklan 2 kohdan ja sen 66 ja 100 a artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 189 b artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat, että

- (1) perustamissopimuksessa säädetään sisämarkkinoiden perustamisesta, tavaroiden vapaan liikkuvuuden, palvelujen tarjoamisvapauden ja liikkeenperustamisvapauden esteiden poistamisesta sekä sellaisen järjestelmän luomisesta, jolla varmistetaan, että kilpailu sisämarkkinoilla ei vääristy; jäsenvaltioiden tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevien lakien yhdenmukaistaminen edistää näiden tavoitteiden saavuttamista,
- (2) Korfulla 25 ja 26 päivänä kesäkuuta kokoontunut Eurooppa-neuvosto on korostanut tarvetta luoda yhteisön tasolla yleinen ja joustava oikeudellinen kehys tietoyhteiskunnan kehityksen edistämiseksi Euroopassa; tämä edellyttää muun muassa uusien tuotteiden ja palvelujen sisämarkkinoita; tärkeitä yhteisön lainsäädäntöä, jolla varmistetaan tällainen sääntelykehys, on jo olemassa tai sen valmistelu on jo pitkällä; tekijänoikeudella ja lähioikeuksilla on tässä yhteydessä tärkeä asema, koska niillä suojataan ja edistetään uusien tuotteiden ja palvelujen kehittämistä ja markkinointia sekä niiden luovan sisällön luomista ja hyväksikäyttämistä,
- (3) tekijänoikeuden ja lähioikeuksien oikeudellisten puitteiden yhdenmukaistaminen lisää oikeusvarmuutta ja synnyttää siten merkittäviä investointeja luovuuteen ja innovaatioon, mukaan lukien verkostoinfrastruktuuriin, mikä puolestaan johtaa Euroopan teollisuuden kasvuun ja sen kilpailukyvyyn parantumiseen sekä sisällöllisen tarjonnan että tietotekniikan osalta ja yleisemmin monilla teollisuuden ja kulttuurin aloilla; tämä turvaa nykyisiä työpaikkoja ja rohkaisee perustamaan uusia,
- (4) tekninen kehitys on moninkertaistanut ja monipuolistanut luovuuden, tuotannon ja hyväksikäytön muodot; vaikka henkisen omaisuuden suojaamiseksi ei tarvita uusia käsitteitä, nykyisiä tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevaa oikeutta on mukautettava ja täydennettävä, jotta ne vastaisivat riittävästi taloudellisia tosiseikkoja kuten uusia hyväksikäyttömuotoja,
- (5) koska yhteisön tasolla ei ole tapahtunut yhdenmukaistamista, useat jäsenvaltiot ovat jo teknisiin haasteisiin vastatakseen ryhtyneet kansallisella tasolla lainsäädäntötoimiin, jotka voivat aiheuttaa merkittäviä suojan eroja ja siten rajoittaa henkistä omaisuutta sisältävien tai niihin perustuvien palvelujen ja tuotteiden vapaata liikkuvuutta ja johtaa sisämarkkinoiden jakautumiseen uudelleen ja lainsäädännön epäkohdonmukaisuuteen; tällaisten lainsäädäntöerojen ja tällaisen epävarmuuden vaikutus kasvaa, kun tietoyhteiskunta, joka on jo suuresti lisännyt henkisen omaisuuden hyväksikäyttöä rajojen ylitse, kehittyy edelleen; tietoyhteiskunnan kehitys etenee, ja sen pitäisikin edetä; suojan, merkittävät oikeudelliset erot ja sen merkittävä epävarmuus voivat estää uusia, tekijänoikeuteen ja lähioikeuksiin sidoksissa olevia tuotteita ja palveluja saavuttamasta suurtuotannon etuja,
- (6) tekijänoikeuden ja lähioikeuksien oikeudellisen suojan oikeudellista kehystä yhteisössä on tämän vuoksi mukautettava ja täydennettävä siltä osin, kuin se on tarpeen sisämarkkinoiden moitteettoman toimivuuden varmistamiseksi; tämän vuoksi on mukautettava niitä kansallisia tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevia säännöksiä, jotka vaihtelevat merkittävästi eri jäsenvaltioissa tai aiheuttavat

oikeudellista epävarmuutta, joka estää sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamisen ja tietoyhteiskunnan asianmukaisen kehittämisen Euroopassa, ja epäjohdonmukaisia kansallisia vastauksia tekniseen kehitykseen olisi vältettävä, kun sitä vastoin eroja, jotka eivät vaikuta haitallisesti sisämarkkinoiden toimintaan, ei tarvitse poistaa tai estää,

- (7) tietoyhteiskunnan erilaiset sosiaaliset, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset vaikutukset edellyttävät, että tuotteiden ja palvelujen sisällön erityisyys olisi otettava huomioon,
- (8) tekijänoikeuden ja lähioikeuksien yhdenmukaistamisen on perustuttava suojan korkeaan tasoon, koska nämä oikeudet ovat ratkaisevan tärkeitä henkisen luovuuden kannalta; niiden suojaaminen auttaa varmistamaan luovuuden ylläpitämisen ja kehittymisen tekijöiden, esiintyvien taiteilijoiden, tuottajien, kuluttajien, kulttuurin, teollisuuden ja suuren yleisön etujen mukaisesti; tämän vuoksi henkinen omaisuus on tunnustettu omaisuuden olennaiseksi osaksi,
- (9) voidakseen jatkaa luovaa ja taiteellista työtä tekijöiden tai esittävien taiteilijoiden on saatava asianmukainen korvaus teostensa käyttämisestä; tuotteiden kuten äänitteiden, elokuvien tai multimedia-tuotteiden samoin kuin palvelujen esimerkiksi tilauspalvelujen tuottamiseen vaadittavat investoinnit ovat merkittäviä; henkistä omaisuutta koskevien oikeuksien riittävä oikeudellinen suoja on tarpeen, jotta taattaisiin tämän korvauksen saatavuus ja annettaisiin mahdollisuus näihin investointeihin perustuvaan riittävään tuottoon,
- (10) tekijänoikeuden alaan kuuluvien teosten ja lähioikeuksien alaan kuuluvan aineiston riittävä suoja on erittäin tärkeä myös kulttuurin kannalta; perustamissopimuksen 128 artiklassa vaaditaan yhteisöä ottamaan toimissaan huomioon kulttuuria koskevat seikat,
- (11) maailman henkisen omaisuuden järjestön (WIPO) piirissä joulukuussa 1996 järjestetty diplomaattikokous hyväksyi kaksi uutta sopimusta, WIPO:n tekijänoikeussopimuksen ja WIPO:n esitys- ja äänitesopimuksen, jotka koskevat toisaalta tekijöiden ja toisaalta esittävien taiteilijoiden ja äänitetuottajien suojaa; näillä sopimuksilla saatetaan tekijänoikeuden ja lähioikeuksien kansainvälistä suojaa merkittävästi ajan tasalle myös niin kutsutun digitaalisen asialistan osalta ja parannetaan piratismiin vastaisen maailmanlaajuisen taistelun keinoja; yhteisö ja jäsenvaltioiden enemmistö ovat jo allekirjoittaneet nämä sopimukset, ja yhteisö ja jäsenvaltiot ovat jo ryhtyneet toimenpiteisiin sopimusten ratifioimiseksi; tämän direktiivin avulla pannaan myös täytäntöön suuri määrä näitä uusia kansainvälisiä velvoitteita,
- (12) verkostoympäristössä tapahtuvia toimintoja koskeva vastuu ei liity vain tekijänoikeuteen ja lähioikeuksiin, vaan pian esitettävässä tietoyhteiskunnan palveluihin liittyviä oikeudellisia näkökohtia selkiinnyttävässä ja yhdenmukaistavassa direktiivissä käsitellään laaja-alaisesti myös muita aloja, kuten sähköistä kauppaa; mainitun direktiivin on mahdollisuuksien mukaan tultava voimaan samanaikaisesti tämän direktiivin kanssa,
- (13) tämän direktiivin säännökset eivät saisi rajoittaa yhteisössä ja voimassa olevien tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevien säännöksiä soveltamista, ellei tässä direktiivissä toisin säädetä,
- (14) tässä direktiivissä olisi määriteltävä kopiointioikeuden kattamien toimien ala eri edunsaajien kannalta; tämä olisi tehtävä sopusoinnussa yhteisön säännösten kanssa; näiden toimien laaja määritelmä on tarpeen oikeusvarmuuden takaamiseksi sisämarkkinoilla,
- (15) tässä direktiivillä olisi yhdenmukaistettava teosten yleisölle välittämiseen sovellettava oikeus siltä osin kuin se ei vielä sisälly yhteisön säännöstöön,
- (16) se oikeudellinen epävarmuus, joka koskee tekijänoikeuden suojaamien teosten ja lähioikeuksien suojaaman aineiston tilauksesta verkoissa tapahtuvan siirron suojan luonnetta ja tasoa, olisi poistettava säätämällä yhdenmukaisesta suojasta yhteisön tasolla; direktiivissä olisi säädettävä kaikille siinä tunnustetuille oikeudenhaltijoille yksinoikeus saattaa yleisön saataville tekijänoikeudella suojattuja teoksia tai mitä tahansa suojattua aineistoa vuorovai-kutteisten tilauksesta tapahtuvien siirtojen yhteydessä; tällaiselle tilauksesta tapahtuvalle vuorovai-kutteiselle siirrolle on ominaista se, että suuren yleisön jäsenet saavat sen käytettäväkseen itse valitsemaansa paikkaan ja itse valitsemanaan aikana; tämä oikeus ei kata yksityistä välittämistä,
- (17) aineiston välittämiseen tarvittavien laitteiden tarjoaminen ei sinänsä ole aineiston välittämistä tässä direktiivissä tarkoitettussa merkityksessä,
- (18) tässä direktiivissä tekijänoikeudelliseen suojaan sisältyy yksinoikeus valvoa aineelliseen tuotteeseen sisällytetyn teoksen levitystä; yhteisössä tapahtuva

alkuteoksen tai sen kopioiden ensimmäinen myynti, jonka suorittaa oikeudenhaltija itse tai joka suoritetaan hänen suostumuksellaan, lakkauttaa oikeuden valvoa saman kohteen uudelleenmyyntiä yhteisössä; tämän oikeuden ei kuitenkaan pitäisi lakata teoksen alkuperäiskappaleen tai sen kopioiden yhteisön ulkopuolella tapahtuneen myynnin vuoksi, jos sen suorittaa oikeudenhaltija itse tai joka suoritetaan hänen suostumuksellaan,

- (19) lakkaaminen ei koske palveluja eikä erityisesti online-palveluja; tämä koskee myös tällaisen palvelun käyttäjän oikeudenhaltijan suostumuksella teoksesta tai muusta aineistosta tekemää fyysistä kopiota; toisin kuin CD-ROMit tai CD:t, joissa henkinen omaisuus on sisällytetty aineelliseen tuotteeseen, esineeseen, jokainen online-palvelu on itse asiassa teko, johon tarvitaan lupa, silloin kun tekijänoikeudessa tai lähioikeudessa näin säädetään,
- (20) tässä direktiivissä tarkoitetut oikeudet voidaan siirtää, tai niihin voidaan myöntää sopimukseen perustuvia käyttöoikeuksia asianomaisen tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti,
- (21) eri oikeudenhaltijaryhmien välisten samoin kuin eri oikeudenhaltijaryhmien ja suojatun aineiston käyttäjien välisten oikeuksien ja etujen oikeudenmukainen tasapaino on turvattava; jäsenvaltioissa säädettyjä nykyisiä näitä oikeuksia koskevia poikkeuksia on arvioitava uudelleen uuden elektronisen ympäristön kannalta; tiettyjä yksinoikeustoimia koskevien rajoitusten ja poikkeusten nykyisillä eroilla on suora kielteinen vaikutus sisämarkkinoiden toimintaan tekijänoikeuden ja lähioikeuksien alalla; nämä erot voisivat hyvinkin lisääntyä rajojen ylitse tapahtuvan teosten hyväksikäytön ja rajat ylittävien toimien lisääntyessä edelleen; sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamiseksi nämä poikkeukset olisi määriteltävä yhdenmukaisemmin; yhdenmukaistamisen asteen olisi perustuttava siihen, miten ne vaikuttavat sisämarkkinoiden toimivuuden varmistamiseen,
- (22) tässä direktiivissä säädetään tyhjentävä luettelo kopiointioikeuden ja yleisölle välittämistä koskevan oikeuden poikkeuksista; jotkut poikkeukset koskevat tarvittaessa vain kopiointioikeutta; tässä luettelossa otetaan aiheellisella tavalla huomioon jäsenvaltioiden erilaiset oikeudelliset perinteet samalla, kun sillä pyritään varmistamaan sisämarkkinoiden toiminta; on suotavaa, että jäsenvaltiot soveltavat
- näitä poikkeuksia yhdenmukaisella tavalla, mitä arvioidaan tulevaisuudessa täytäntöönpanolainsäädäntöä tarkasteltaessa,
- (23) kopiointia koskevaan yksinoikeuteen sovelletaan poikkeusta, jonka nojalla sallitaan tietty tilapäinen kopiointi silloin, kun se on osa teknistä prosessia ja se suoritetaan yksinomaan sellaisen suojatun aineiston käytön mahdollistamiseksi eikä sillä ole erillistä taloudellista arvoa; näillä edellytyksillä tämä poikkeus koskee myös aineiston tilapäistä tallennusta välimuistiin tai sen selailua,
- (24) jäsenvaltioille olisi annettava mahdollisuus säätää tietyistä poikkeuksista esimerkiksi koulutustarkoituksiin ja tieteellisiin tarkoituksiin, julkisten laitosten kuten kirjastojen ja arkistojen eduksi, uutislähettyksiä varten, lainauksia varten, vammaisten käyttöön, yleistä turvallisuutta koskevaan käyttöön sekä käyttöön hallinnollisissa ja oikeudellisissa menettelyissä,
- (25) nykyiset kansalliset reprografiajärjestelmät, siellä missä niitä on, eivät muodosta suuria sisämarkkinaesteitä; jäsenvaltioiden olisi sallittava säätää reprografiaa koskevasta poikkeuksesta,
- (26) jäsenvaltioilla olisi oltava oikeus säätää kopiointioikeutta koskevasta poikkeuksesta silloin, kun kyseessä on äänite-, kuvatallenne- ja audiovisuaalisen aineiston tietynlainen kopioiminen yksityiseen käyttöön; tähän voi sisältyä korvausjärjestelmien käyttöönotto tai jatkaminen oikeudenhaltijoiden oikeuksien korvaamiseksi; vaikka näissä nykyisissä korvausjärjestelmissä onkin eroja, jotka vaikuttavat sisämarkkinoihin, näillä eroilla ei pitäisi analogisen yksityisen kopioinnin osalta olla merkittävää vaikutusta tietoyhteiskunnan kehitykseen; yksityinen digitaalinen kopiointi ei ole vielä laajaa, eikä sen taloudellista vaikutusta vielä täysimääräisesti tunneta; sen vuoksi vaikuttaa perustellulta pidätyä tässä vaiheessa yhdenmukaistamasta näitä poikkeuksia lähemmin; komissio seuraa tiiviisti digitaalisen yksityisen kopioinnin markkinoiden kehitystä ja kuulee niitä, joiden etua asia koskee, ryhtyäkseen aiheellisiin toimenpiteisiin,
- (27) yksityistä kopiointia koskevaa poikkeusta soveltaessaan jäsenvaltioiden on otettava riittävästi huomioon tekninen ja taloudellinen kehitys erityisesti digitaalisen yksityisen kopioinnin ja korvausjärjestelmien osalta, kun tehokkaita teknisiä suojausme-

netelmiä on käytettävissä; nämä poikkeukset eivät saa estää teknisten toimenpiteiden käyttöä,

- (28) jäsenvaltioilla on oikeus säätää poikkeuksesta yleisön käytettävissä olevien laitosten, kuten yleishyödyllisten kirjastojen ja muiden vastaavien laitosten eduksi, mutta tämä olisi rajoitettava tietynlaisiin kopiointioikeuden piiriin kuuluviin tapauksiin; suojattujen teosten tai suojatun muun aineiston online-toimituksen yhteydessä tapahtuvan käytön ei pitäisi kuulua tällaisen poikkeuksen piiriin; tämä direktiivi ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta poiketa yksinomaisesta lainausoikeudesta vuokraus- ja lainausoikeuksista sekä tietyistä tekijänoikeuden lähioikeuksista henkisen omaisuuden alalla 19 päivänä marraskuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/100/ETY⁽¹⁾, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 93/98/ETY⁽²⁾ 5 artiklan mukaisesti,
- (29) näitä poikkeuksia on sovellettava kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti; niitä ei saa soveltaa tavalla, joka haittaa oikeudenhaltijan oikeutettuja etuja tai on ristiriidassa hänen teoksensa tai muun aineiston tavanomaisen hyväksikäytön kanssa; jäsenvaltioiden säätäessä näistä poikkeuksista olisi erityisesti otettava huomioon se lisääntynyt taloudellinen vaikutus, joka tällaisella poikkeuksella voi olla uudessa elektronisessa ympäristössä; tämän vuoksi tiettyjen poikkeusten soveltamisalan on oltava entistäkin rajoitetumpi silloin, kun kyse on tekijänoikeudella suojattujen teosten ja lähiaineiston tietyistä uusista käyttötavoista,
- (30) tekninen kehitys antaa oikeudenhaltijoille mahdollisuuden käyttää teknisiä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ehkäistä ja vaikeuttaa kaikkien lain säätämän tekijänoikeuden, tekijänoikeuden lähioikeuksien tai sui generis -oikeuksien loukkaaminen; on kuitenkin olemassa vaara, että voidaan ryhtyä laittomiin toimenpiteisiin, joiden avulla olisi mahdollista tai helpompaa kiertää näillä toimenpiteillä syntyvä tekninen suoja; hajanaisten oikeudellisten lähestymistapojen välttämiseksi, jotka saattaisivat ehkäistä sisämarkkinoiden toimintaa, on tarpeen säätää yhdenmukaisesta oikeudellisesta suojasta kaikkia niitä toimia vastaan, joilla tällaisten toimenpiteiden luvaton kiertäminen tehdään mahdolliseksi tai sitä helpotetaan; oikeudellista suojaa on tarjottava teknisille toimenpiteille, jotka estävät ja/tai ehkäisevät tehokkaasti kaikkien laillisten tekijänoikeuksien, niiden lähioikeuksien tai sui generis -oikeuksien loukkaamisen; tämän oikeudellisen suojan on oltava suhteellista eikä se saa estää sellaisten laitteiden tai toimintojen käyttöä, joilla on muuta kaupallista merkitystä tai käyttöä kuin teknisen suojauksen kiertäminen,
- (31) yhdenmukaistetulla oikeudellisella suojalla ei saada estää tietokoneohjelmien oikeudellisesta suojasta 14 päivänä toukokuuta 1991 annetussa neuvoston direktiivissä 91/250/ETY⁽³⁾, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 93/98/ETY, sallittua analysointia,
- (32) digitaalisessa muodossa olevien teosten ja digitaalisessa muodossa olevan suojatun aineiston yksilöintiä koskevien teknisten järjestelmien kansainvälisessä standardoinnissa on tapahtunut huomattavaa edistystä; yhä verkottuneemmassa ympäristössä teknisten toimenpiteiden väliset erot voivat johtaa järjestelmien yhteensoveltumattomuuteen yhteisössä; eri järjestelmien yhteensopivuutta ja -toimivuutta on edistettävä; on erittäin suotavaa kannustaa maailmanlaajuisten järjestelmien kehittämistä,
- (33) tekninen kehitys edistää teosten jakelua erityisesti verkoissa, ja tämä edellyttää, että oikeudenhaltijat pystyvät paremmin tunnistamaan teoksen tai aineiston, teoksen tekijän tai muun oikeudenhaltijan ja antamaan tiedon teoksen tai aineiston käyttöehdoista tai edellytyksistä, jotta teosta koskevien oikeuksien hallinnointi helpottuisi; on kuitenkin olemassa vaara, että ryhdytään laittomiin toimenpiteisiin teoksen tai aineiston liitetyn elektronisen tekijänoikeuden hallinnointia koskevan tiedon poistamiseksi tai muuttamiseksi tai että muutoin levitetään, tuodaan maahan jakelua varten, yleisradioidaan, välitetään suurelle yleisölle tai saatetaan suuren yleisön saataville kopioita, joista nämä tiedot on poistettu ilman lupaa; hajanaisten oikeudellisten lähestymistapojen välttämiseksi, jotka saattaisivat haitata sisämarkkinoiden toimintaa, on syytä säätää yhdenmukaisesta oikeudellisesta suojasta kaikkia näitä toimia vastaan,
- (34) kaikkiin edellä mainittuihin oikeuksien hallintatietoihin voi niiden suunnittelusta riippuen samanaikaisesti liittyä henkilöiden suojatun aineiston kulu- tustapoja koskevien henkilökohtaisten tietojen käsittelyä tai niiden avulla voidaan jäljittää online-käyttäytymistä; näissä teknisissä toimenpiteissä on niiden teknisen toiminnan osalta otettava huomioon yksityisyyden suoja yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY⁽⁴⁾ mukaisesti,
- (35) tämä direktiivi ei vaikuta ehdolliseen pääsyyn perustuvien tai ehdollisen pääsyn sisältävien palvelu-

⁽¹⁾ EYVL L 346, 27.11.1992, s. 61.

⁽²⁾ EYVL L 290, 24.11.1993, s. 9.

⁽³⁾ EYVL L 122, 17.5.1991, s. 42.

⁽⁴⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

jen oikeudellisesta suojasta ... päivänä ... kuuta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin ... /EY soveltamiseen⁽⁵⁾,

- (36) jäsenvaltioiden olisi säädettävä tehokkaista seuraamuksista ja oikeudellisista suojakeinoista tässä direktiivissä säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien loukkaamista vastaan; niiden on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin huolehtiakseen siitä, että näitä seuraamuksia oikeudellisiin suoja-keinoihin sovelletaan; seuraamusten on oltava tehokkaita, suhteellisia ja varoittavia,
- (37) WIPO:n esitys- ja äänitesopimuksen määräysten noudattamiseksi olisi muutettava direktiivejä 92/100/ETY ja 93/98/ETY, ja
- (38) kahden vuoden kuluttua tämä direktiivin voimaantulopäivästä komission on esitettävä kertomus sen täytäntöönpanosta; kertomuksessa on erityisesti tutkittava, ovatko direktiivissä asetetut edellytykset johtaneet sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseen sekä ehdotettava tarvittaessa toimenpiteitä,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

TAVOITTEET JA SOVELTAMISALA

1 artikla

Soveltamisala

1. Tämä direktiivi koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien oikeudellista suojaa sisämarkkinoilla ja erityisesti tietoyhteiskunnassa.
2. Ellei toisin säädetä, tämä direktiivi ei rajoita yhteisön niiden voimassa olevien säännösten, jotka koskevat
 - a) tietokoneohjelmien oikeudellista suojaa;
 - b) vuokrausoikeutta, lainausoikeutta ja tiettyjä tekijänoikeuteen liittyviä oikeuksia henkisen omaisuuden alalla;
 - c) satelliitin välityksellä tapahtuvaan ohjelmien yleisradiointiin ja niiden kaapeleitse tapahtuvaan edelleen-siirtämiseen sovellettavaa tekijänoikeutta ja lähioikeuksia;
 - d) tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suoja-aikaa;
 - e) tietokantojen oikeudellista suojaa.

⁽⁵⁾ EYVL L ...

II LUKU

OIKEUDET JA POIKKEUKSET

2 artikla

Kopiointioikeus

Jäsenvaltioiden on säädettävä yksinomaisesta oikeudesta sallia tai kieltää suoraan tai epäsuorasti, tilapäisesti tai pysyvästi millä keinolla ja missä muodossa tahansa kokonaan tai osittain tapahtuva kopiointi:

- a) tekijöille heidän alkuperäisten teostensa ja niiden kopioiden osalta,
- b) esittäville taiteilijoille heidän esitystensä tallenteiden osalta,
- c) äänitetuottajille heidän äänitteidensä osalta,
- d) elokuvien ensimmäisten tallenteiden tuottajille heidän alkuperäisten elokuviensa ja niiden kopioiden osalta, ja
- e) yleisradiointiyhteisöille niiden yleisradiointien tallenteiden osalta riippumatta siitä, siirretäänkö nämä yleisradioinnit johtimitse vai ilman johdinta, mukaan lukien kaapelin tai satelliitin välityksellä.

3 artikla

Yleisölle välittämisen oikeus, mukaan lukien oikeus saattaa teokset tai muu aineisto saataville

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tekijöille yksinoikeus sallia tai kieltää teostensa alkuperäiskappaleiden ja kopioiden välittäminen yleisölle johtimitse tai ilman johdinta, mukaan lukien teostensa saattaminen yleisön saataville siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada nämä teokset saatavilleen yksilöllisesti valitsemaansa paikkaan ja valitsemanaan aikana.
2. Jäsenvaltioiden on säädettävä yksinoikeus sallia tai kieltää yleisön saataville saattaminen johtimitse tai ilman johdinta sillä tavoin, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teokset saatavilleen yksilöllisesti valitsemaansa paikkaan ja valitsemanaan aikana:
 - a) esittäville taiteilijoille heidän esitystensä tallenteiden osalta,
 - b) äänitetuottajille heidän äänitteidensä osalta,
 - c) elokuvien ensimmäisten tallenteiden tuottajille heidän alkuperäisten elokuviensa ja niiden kopioiden osalta, ja
 - d) yleisradiointiyhteisöille niiden yleisradiointien tallenteiden osalta riippumatta siitä, siirretäänkö nämä yleisradioinnit johtimitse vai ilman johdinta, mukaan lukien kaapelin tai satelliitin välityksellä.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa mainitut oikeudet eivät lakkaa millään teoksen tai muun aineiston 2 kohdassa tarkoitettua yleisölle välittämisellä, mukaan lukien niiden saattamisella yleisön saataville.

4 artikla

Levitysoikeus

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tekijöille heidän teostensa alkuperäiskappaleiden ja niiden kopioiden osalta yksinoikeus niiden levittämiseen yleisölle missä muodossa tahansa myymällä tai muutoin.

2. Levitysoikeus ei lakkaa yhteisössä teoksen alkuperäiskappaleen tai sen kopioiden osalta, lukuun ottamatta yhteisössä tapahtuvaa kohteen ensimmäistä myyntiä tai muuta omistusoikeuden siirtoa, jonka suorittaa oikeudenhaltija itse tai joka suoritetaan hänen suostumuksellaan.

5 artikla

Poikkeukset 2 ja 3 artiklan mukaisista yksinoikeuksista

1. Direktiivin 2 artiklassa säädetty oikeus ei koske sellaisia 2 artiklassa tarkoitettuja tilapäisiä kopiointitoimia, jotka ovat olennainen osa teknistä prosessia, jonka ainoana tarkoituksena on mahdollistaa teoksen tai muun aineiston käyttö, ja joilla ei ole itsenäistä taloudellista merkitystä.

2. Jäsenvaltiot voivat säätää poikkeuksia 2 artiklassa säädetystä yksinomaisesta kopiointioikeudesta seuraavissa tapauksissa:

- kun kyseessä ovat paperilla tai samantapaisella alustalla olevat kopiot, jotka on tehty käyttämällä valokuvaustekniikkaa tai muuta menetelmää, jolla on samankaltaiset vaikutukset;
- kun kyseessä ovat luonnollisten henkilöiden ääni- tai kuvatallenteiden tallennusvälineille tai audiovisuaalisille tallennusvälineille tekemät kopiot yksityiseen käyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin;
- kun kyseessä ovat tietyt yleisön käytettävissä olevien laitosten tekemät kopiot, joita ei ole tehty suoran tai epäsuoran taloudellisen tai kaupallisen edun vuoksi.

3. Jäsenvaltiot saavat säätää 2 ja 3 artiklassa mainittuja oikeuksia koskevista rajoituksista seuraavissa tapauksissa:

- käyttö yksinomaan opetuksen tai tieteellisen tutkimuksen havainnollistamiseen edellyttäen, että lähde mainitaan, ja siinä määrin kuin se on oikeutettua tavoitellun ei-kaupallisen tarkoituksen vuoksi;

b) näkö- ja kuulovammaisten henkilöiden hyödyksi käyttötarkoituksiin, jotka liittyvät suoraan vammaan ja ovat luonteeltaan ei-kaupallisia, siinä laajuudessa kuin kyseinen vamma vaatii;

c) otteiden käyttö kerrottaessa ajankohtaisista tapahtumista edellyttäen, että lähde mainitaan, ja siinä määrin kuin se on perusteltua tiedotustarkoituksen vuoksi;

d) lainaukset, muun muassa arvostelua tai katsausta varten sillä edellytyksellä, että se koskee teosta tai muuta aineistoa, joka on jo laillisesti saatettu yleisön saataville, että lähde mainitaan ja että niiden laatiminen on hyvän käytännön mukaista, ja siinä määrin kuin kyseinen erityistarkoitus vaatii;

e) käytettäväksi yleistä turvallisuutta palvelemaan tarkoitukseen tai hallinnollisen tai oikeudellisen menettelyn asianmukaista suorittamista varten.

4. Tämän artiklan 1, 2 ja 3 kohdan mukaisia poikkeuksia ja rajoituksia sovelletaan vain tiettyihin erikoistapauksiin, eikä niitä saa tulkita niin, että niitä voidaan soveltaa tavalla, joka kohtuuttomasti haittaa oikeudenhaltijoiden laillisia etuja tai on ristiriidassa heidän teostensa tai muun aineiston tavanomaisen hyväksikäytön kanssa.

III LUKU

TEKNISTEN TOIMENPITEIDEN JA OIKEUKSIEN HALLINNOINTITIETOJEN SUOJAAMINEN

6 artikla

Teknisiä toimenpiteitä koskevat velvoitteet

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä riittävästä oikeudellisesta suojasta kaikkia sellaisia toimia vastaan, mukaan lukien laitteiden valmistus tai jakelu taikka palvelujen suorittaminen, joiden kaupalliset tavoitteet tai käyttö muussa kuin kiertämistarkoituksessa ovat vähäisiä ja joita suoritetaan tietoisesti tai joiden suorittajilla on perusteltu syy tietää, että teko mahdollistaa ”tai helpottaa” sellaisten laissa säädettyjen tehokkaiden teknisten toimenpiteiden luvattoman kiertämisen, joiden tarkoituksena on suojata tekijänoikeutta tai tekijänoikeuden lähioikeuksia tai Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/9/EY⁽⁶⁾ III luvussa säädettyä sui generis -oikeutta.

⁽⁶⁾ EYVL L 77, 27.3.1996, s. 20.

2. Tässä artiklassa ”teknisillä toimenpiteillä” tarkoitetaan kaikkia laitteita, tuotteita tai osia, jotka on sisällytetty menetelmään, laitteeseen tai tuotteeseen, jonka tarkoituksena on estää ”tai ehkäistä” tekijänoikeuden tai sen lähioikeuksien loukkaaminen sellaisena, kuin tekijänoikeudesta säädetään lailla, tai direktiivin 96/9/EY III luvussa säädetyn sui generis -oikeuden loukkaaminen. Teknisiä toimenpiteitä voidaan pitää tehokkaina vain jos teos tai muu aineisto on käyttäjän saatavilla oikeudenhaltijoiden luvalla ainoastaan käyttäjätunnuksen tai erityisen pääsymenettelyn, kuten salauksen purkamisen tai teoksen tai muun aineiston muunlaisen muuttamisen avulla.

7 artikla

Oikeuksien hallinnointitietoja koskevat velvoitteet

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä riittävästä oikeudellisesta suojasta kaikkia henkilöitä vastaan, jotka suorittavat ilman lupaa jonkin seuraavista teoista:

- a) sähköisten oikeuksien hallinnointitietojen poistaminen tai muuttaminen;
- b) teosten kopioiden tai muun tällä direktiivillä tai direktiivin 96/9/EY III luvulla suojatun aineiston levittäminen, maahantuonti jakelua varten, yleisradiointi tai yleisölle välittäminen taikka yleisön saataville saattaminen niin, että sähköiset oikeuksien hallinnointitiedot on poistettu tai niitä on muutettu ilman lupaa,

jos kyseiset henkilöt ovat tietoisia tai heillä on perusteltu syy tietää, että teko mahdollistaa tai helpottaa laissa säädetyn tekijänoikeuden tai sen lähioikeuksien taikka direktiivin 96/9/EY III luvussa säädetyn sui generis -oikeuden loukkaamisen.

2. Tässä artiklassa ”oikeuksien hallinnointitiedoilla” tarkoitetaan kaikkia oikeudenhaltijoiden käyttämiä tietoja, joilla tunnistetaan tässä direktiivissä tarkoitettu teos tai muu aineisto tai direktiivin 96/9/EY III luvussa säädetyn sui generis -oikeuden kattama aineisto, tekijä tai muu oikeudenhaltija tai tieto teoksen tai muun aineiston käyttöehdoista tai -edellytyksistä sekä kaikki numerot tai koodit, jotka tarkoittavat tällaista tietoa.

Ensimmäistä alakohtaa sovelletaan, kun joku näistä tiedoista liittyy tässä direktiivissä tarkoitettuun teoskappaleeseen tai muuhun aineistoon taikka direktiivin 96/9/EY III luvussa säädetyn sui generis -oikeuden kattamaan aineistoon taikka ilmenee välitettäessä yleisölle tässä direktiivissä tarkoitettua teosta tai muuta aineistoa taikka direktiivin 96/9/EY III luvussa säädetyn sui generis -oikeuden kattamaa aineistoa.

IV LUKU

YHTEISET SÄÄNNÖKSET

8 artikla

Seuraamukset ja oikeudelliset suojakeinot

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tässä direktiivissä säädettyjen oikeuksien ja velvollisuuksien loukkauksia koskevista soveltuvista seuraamuksista ja oikeudellisista suojakeinoista, ja niiden on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin varmistaakseen, että näitä seuraamuksia ja oikeudellisia suojakeinoja sovelletaan. Näin säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, suhteellisia ja varoittavia.

2. Jokaisen jäsenvaltion on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin huolehtiakseen siitä, että oikeudenhaltijat, joiden etuihin sen alueella suoritettut loukkaavat toimet vaikuttavat, voivat nostaa vahingonkorvauskanteen ja/tai hakea kieltotuomiota ja tarvittaessa loukkaavan aineiston takavarikointia.

9 artikla

Ajallinen soveltaminen

1. Tämän direktiivin säännöksiä sovelletaan kaikkiin tässä direktiivissä tarkoitettuihin teoksiin ja tarkoitettuun muuhun aineistoon, jota 11 artiklassa mainittuna päivänä suojataan jäsenvaltioiden tekijänoikeutta ja lähioikeuksia koskevalla lainsäädännöllä tai joka täyttää suojaa koskevat perusteet tämän direktiivin tai 1 artiklan 2 kohdassa mainittujen säännösten nojalla.

2. Tämä direktiivi ei vaikuta hyväksikäyttötoimiin, jotka on suoritettu ennen 11 artiklan 1 kohdassa mainittua päivää.

3. Tämä direktiivi ei vaikuta ennen sen voimaantuloa solmittuihin sopimuksiin tai saavutettuihin oikeuksiin.

4. Tämän direktiivin 9 artiklan 3 kohdan estämättä teosten ja muun aineiston hyväksikäyttöä koskevat sopimukset, jotka ovat voimassa 11 artiklan 1 kohdassa mainittuna päivänä, kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta, jos ne eivät ole päättyneet ennen tätä päivää.

10 artikla

Tekniset mukautukset

1. Direktiiviä 92/100/ETY muutetaan seuraavasti:

- a) Kumotaan 7 artikla.

b) Korvataan 10 artiklan 3 kohta seuraavasti:

”3. Näitä rajoituksia saadaan soveltaa vain tietyissä erityistapauksissa, eikä niitä saa tulkita siten, että niitä voitaisiin soveltaa tavalla, joka kohtuuttomasti häiritsee oikeudenhaltijoiden laillisia etuja tai on ristiriidassa niiden kohteen tavanomaisen käyttötavan kanssa.”

2. Korvataan direktiivin 93/98/ETY 3 artiklan 2 kohta seuraavasti:

”2. Äänitteiden tuottajien oikeudet lakkaavat 50 vuoden kuluttua tallenteen teosta. Jos äänite kuitenkin laillisesti julkaistaan tämän ajan kuluessa, oikeudet päättyvät 50 vuoden kuluttua tällaisesta ensimmäisestä julkaisupäivästä.”

11 artikla

Loppusäännökset

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 1 päivään heinäkuuta 2000 mennessä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava välittömästi ja toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin, tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Komissio toimittaa viimeistään 1 kohdassa tarkoitettua päivää seuraavan toisen vuoden lopussa ja tämän jälkeen joka kolmas vuosi Euroopan parlamentille, neuvostolle sekä talous- ja sosiaalikomitealle tämän direktiivin soveltamisesta kertomuksen, jossa se jäsenvaltioiden toimittamien erityisten tietojen perusteella muun muassa tarkastelee erityisesti 5, 6 ja 8 artiklan soveltamista. Tarvittaessa se tekee ehdotuksia tämän direktiivin muuttamisesta sisämarkkinoiden toiminnan varmistamiseksi siten kuin perustamissopimuksen 7 a artiklassa määrätään.

12 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen julkaisemisesta *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

13 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.